

การศึกษาการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1

นางจาวุพรรณ คุณพันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-130-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I167A6892

A STUDY OF TEACHING PERSONNELS MANAGEMENT
IN PRIVATE ELEMENTARY SCHOOL, EDUCATIONAL
REGION ONE.

Mrs. Jarupan Kunapan

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkon University

1994

ISBN 974-632-130-7

ชื่อวิทยานิพนธ์ . การศึกษาการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1
ชื่อนิสิต นางจารุพรรณ คุณพันธ์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จากรุพรรณ คุณพันธ์ : การศึกษาการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา
เขตการศึกษา 1 (A STUDY OF TEACHING PERSONNELS MANAGEMENT IN
PRIVATE ELEMENTARY SCHOOL, EDUCATIONAL REGION ONE) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.อมรชัย ตันติเมธ, 193 หน้า. ISBN 974-632-130-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 และศึกษาปัญหาการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการบริหารบุคลากรใน
7 ด้าน ดังนี้ คือ โรงเรียนดำเนินการวางแผนกำลังคนโดยกำหนดระยะเวลาล่วงหน้า 1 ปี การ
สรรหาและคัดเลือกโรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วไป คัดเลือกโดยการสอบสัมภาษณ์และ
ทดลองปฏิบัติงานในการธำรงรักษามูลค่าได้แนะนำบุคลากรใหม่ ให้เข้าใจภาระหน้าที่การปฏิบัติงาน
ส่วนใหญ่ครูได้รับอัตราเงินเดือนเท่าวุฒิ โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยการ
จัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้บุคลากรครูได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง และ
นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรโดยจัดในรูปแบบของการประชุมอบรม บุคลากรครูได้รับ
การสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานโดยได้รับพิจารณาเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น
การสิ้นสุดภาระการปฏิบัติงานของบุคลากรครูส่วนใหญ่ ลาออกเพื่อไปบรรจุเป็นครูโรงเรียนรัฐบาล
2. โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 มีปัญหาการบริหารบุคลากรครู
ด้านการวางแผนกำลังคน การสรรหาและคัดเลือก การธำรงรักษา การประเมินผลการปฏิบัติงาน
การพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานและการสิ้นสุดภาระการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
น้อยมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: PERSONNELS MANAGEMENT / PRIVATE SCHOOL / ELEMENTARY /
EDUCATIONAL REGION ONE

JARUPAN KUNAPAN : A STUDY OF TEACHING PERSONNELS MANAGEMENT IN
PRIVATE ELEMENTARY SCHOOL, EDUCATIONAL REGION ONE. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. AMONCHAI TANTIMEDH, Ph.D. 193 pp.
ISBN 974-632-130-7

The purpose of this research is to study the teaching personnels
management and problems in teaching personnels management in private
elementary schools, education region one.

Findings were as follows :

1. The private elementary schools at educational region one
administered teaching personnels management in seven areas, they were :
the school manpower planning was managed one year in advance, recruitment
and selection were announced publicly, selection was managed by
interviewing and on the job training. According to the personnel
maintenance, job description and responsibility were introduced to new
teaching personnels, most teachers received their salaries equivalent to
their educational degree, teaching personnels morale and encouragement
were stimulated by the provision of welfare, the teaching personnels
were evaluated once per semester, and the result was used for personnel
development in term of training, the teaching personnels were supported
by the provision of higher promotion and more responsibility, the teaching
personnels termination were mostly resigned to be government officials.

2. Problems of teaching personnels management in private
elementary schools in educational region one, as manpower planning,
recruitment and selection, maintenance, job evaluation, personnels
development, promotion and termination, were at the lowest level.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างดีเยี่ยม ในการดูแลและแนะนำ ให้คาบวิชาตรวจสอบแก้ไขตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัยจาก ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญอีกหลายท่าน ได้แก่ ท่านประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 6 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจปรับแก้ไขแบบสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับ ประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ทองหล่อ ฤกษ์อุโฆษ ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนเจริญศิลป์ศึกษา ที่ให้การสนับสนุนการศึกษาและการทำวิจัยในด้านการเงิน และเวลา ขอขอบคุณ คุณอัจฉริยา คุณพันธ์ และคุณลลิสรา คุณพันธ์ ที่ให้กำลังใจ ที่ดีเยี่ยมตลอดเวลา ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบูชาคุณบิดา-มารดาและครู-อาจารย์ทุกท่าน

จารุพรรณ คุณพันธ์

เมษายน 2538

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
ค่านิยมศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของการบริหารงานบุคคล.....	11
ความสำคัญของการบริหารงานบุคคล.....	14
ข้อข่ายการบริหารงานบุคคลากร.....	16
การบริหารบุคลากรครูในโรงเรียน.....	17
- การวางแผนกำลังคน.....	21
- การสรรหาและการคัดเลือก.....	23
- การธำรงรักษาบุคลากร.....	30
- การประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	34
- การพัฒนาบุคลากร.....	36
- การสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงาน.....	40
- การสิ้นสุดภาระการปฏิบัติงาน.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	50
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	50
วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	50
การสร้างเครื่องมือวิจัย	51
-การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	53
-การทดลองใช้เครื่องมือวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการวิจัย	126
อภิปรายผลการวิจัย	132
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	146
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	147
เอกสารอ้างอิง	148
ภาคผนวก	153
ภาคผนวก ก	154
ภาคผนวก ข	159
ภาคผนวก ค	160
ภาคผนวก ง	165
ภาคผนวก จ	166
ประวัติผู้เขียน	182

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและคำร้อยละของแบบสอบถาม ที่ได้จัดส่งและที่ได้รับคืน	56
2	แสดงค่าความถี่และคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
3	แสดงค่าความถี่และคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ด้านการวางแผนกำลังคน	61
4	แสดงค่าความถี่และคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ด้านการสรรหาและคัดเลือก	66
5	แสดงค่าความถี่และคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ด้านการธำรงรักษา	73
6	แสดงค่าความถี่และคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	82
7	แสดงค่าความถี่และคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ด้านการพัฒนาบุคลากร	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงาน.....	93
9	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 ด้านการสิ้นสุดภาระการปฏิบัติงาน.....	97
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสภาพปัญหา ในด้านการวางแผนกำลังคน.....	106
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสภาพปัญหา ในด้านการสรรหาและการคัดเลือก.....	108
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสภาพปัญหา ในด้านการธำรงรักษา.....	110
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสภาพปัญหา ในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	113
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสภาพปัญหา ในด้านการพัฒนาบุคลากร.....	115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสภาพปัญหา ในด้านการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงาน.....	119
16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสภาพปัญหา ในด้านการสิ้นสุดการะการปฏิบัติงาน.....	121

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย